

Dienst Terugkeer en Vertrek
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Dan zet je ze toch gewoon uit

Een kijkje achter de schermen
bij de Dienst Terugkeer en Vertrek

Voor u ligt de verhalenbundel van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). De verhalen zijn gebaseerd op de belevingen en ervaringen van medewerkers van de Dienst Terugkeer en Vertrek. Namen, gebeurtenissen, landen, plaatsen en andere (herkenbare) gegevens zijn gefingeerd of weggelaten. Herkenning van de verhalen berust louter op toeval.

Daarom kan het ministerie van Justitie en Veiligheid geen aansprakelijkheid aanvaarden in het geval enige schade uit deze publicatie mocht voortvloeien.

Terugkeerproces volwassen vreemdelingen

Opstellen vertrekplan

De **Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V)** beschrijft in het vertrekplan de strategie om de vreemdeling te laten vertrekken uit Nederland: **zelfstandig**, dan wel **gedwongen**.

DT&V voert regelmatig en structureel gesprekken met de vreemdeling om deze tot **zelfstandig vertrek** te bewegen

In het geval van **nieuwe omstandigheden** kan de vreemdeling **opnieuw** een verblijfsvergunning aanvragen

Vreemdeling werkt mee aan vertrek

Vreemdeling werkt mee aan vertrek en krijgt voor een bepaalde periode nog onderdak

Uitvoeren vertrekplan

De **DT&V** faciliteert en stimuleert vreemdelingen terug te keren naar het land van herkomst. Bijvoorbeeld door belemmeringen voor terugkeer weg te nemen met terugkeerprojecten.

Vreemdeling werkt **alsnog niet** mee aan zelfstandig vertrek

Vreemdeling werkt niet mee aan vertrek

Vreemdeling krijgt toezichtmaatregelen opgelegd. Denk aan: regelmatig melden bij de politie, paspoort innemen of een borgsom betalen. In uitzonderlijke gevallen kan de vreemdeling, als uiterst middel en onder strikte voorwaarden, in bewaring worden gesteld

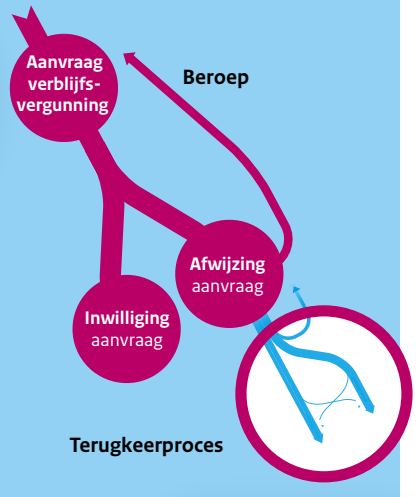
Vreemdeling in vreemdelingenbewaring bedenkt zich en **werkt alsnog mee** aan zelfstandig vertrek

DT&V zorgt voor juiste documenten bij ambassades

Meer informatie leest u op www.dtenv.nl

Toelatingsprocedure

Het terugkeerproces is de laatste stap in een zorgvuldige toelatingsprocedure

zelfstandig

Gedwongen

Inhoud

Even voorstellen	4
Na tweeënhalf jaar toch terug	6
Uitzetting veelpleger en ongewenste vreemdeling na 15 jaar	9
De Westelijke Woestijn	12
Zelfstandig of gedwongen	16
We willen wel terug, maar we kunnen niet	20
Ju Pack is ziek en wil graag naar huis	24
Thuis zijn werkt positief op de geestelijke gesteldheid	28
Verklarende woordenlijst	32

Even voorstellen

De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) is een taakorganisatie van het ministerie van Justitie en Veiligheid. De DT&V is verantwoordelijk voor het zelfstandig en gedwongen vertrek van vreemdelingen die niet in Nederland mogen blijven.

Missie

De Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) is de professionele uitvoerder van het terugkeerbeleid van Nederland en neemt het initiatief om het vertrek zorgvuldig, waardig en tijdig te laten verlopen. Dit gebeurt in goede samenwerking met alle betrokken overheidsdiensten en maatschappelijke organisaties.

De medewerkers van de DT&V werken zorgvuldig en met respect voor de waardigheid van de vreemdeling.

De DT&V regisseert het vertrek uit Nederland van:

- Vreemdelingen die zijn aangehouden in het kader van het binnenlands (mobiel) vreemdelingentoezicht.
- Vreemdelingen aan wie de toegang is geweigerd in het kader van de grensbewaking.
- Vreemdelingen van wie de verblijfsvergunning is ingetrokken.
- Uitgeprocedeerde asielzoekers die het land moeten verlaten.

Werkwijze

De DT&V staat voor een transparante en humane werkwijze, met respect voor de waardigheid van de vreemdeling. Zo levert de DT&V een bijdrage aan de veiligheid, het maatschappelijk evenwicht en aan het draagvlak voor het Nederlandse toelatingsbeleid.

De DT&V werkt met een persoonsgerichte en multidisciplinaire aanpak op basis van casemanagement. Casemanagement is maatwerk. Dit betekent dat de aanpak specifiek op de betrokken vreemdeling gericht is. Casemanagement start op het moment dat de Politie, de Koninklijke Marechaussee of de Immigratie- en Naturalisatiedienst een vreemdeling overdraagt aan de DT&V samen met het overdrachtdossier. Casemanagement eindigt bij het zelfstandig vertrek, de uitzetting of het administratief vertrek van de vreemdeling.

Vanuit zijn operationele taak is de DT&V gesprekspartner van de bevoegde autoriteiten van herkomstlanden, waaronder diplomatieke vertegenwoordigingen.

Veel van de ongeveer 500 DT&V medewerkers zijn zogeheten regievoerders. Zij vervullen de centrale regie in het vertrekproces met als doel een zorgvuldig, waardig en tijdig vertrek van de vreemdeling te organiseren. Iedere vreemdeling die onder de verantwoordelijkheid van de DT&V komt te vallen, krijgt een regievoerder toegewezen.

De regievoerder werkt persoonsgericht. Per individu wordt bekeken wat de mogelijkheden en voorwaarden zijn voor het vertrek. Door persoonlijk contact met de vreemdeling en overleg met de ketenpartners beoordeelt de medewerker hoe het vertrek, bij voorkeur zelfstandig, kan worden 'geregisseerd'.

Naast terugkeer schenkt de medewerker, in gesprekken met de vreemdeling, ook aandacht aan andere onderwerpen. Onder meer is er oog voor mensenhandel, schrijnende en/of medische omstandigheden.

In deze brochure leest u de verhalen en ervaringen van de regievoerders en laten wij zien hoe wij ons werk doen.

Na tweeënhalp jaar toch terug

Begin 2008 wordt een man in vreemdelingenbewaring gesteld. Hij is bekend onder meerdere aliasen omdat hij op verschillende momenten verschillende namen en nationaliteiten heeft opgegeven. De man zegt dat hij uit India komt en Ian Smith heet.

Na een aantal gesprekken met Ian Smith maak ik een afspraak met de ambassade van India. Ian, de consul en ik hebben een gesprek, zodat de consul kan zeggen of Ian inderdaad uit India komt. Aan het einde van het gesprek vertelt de consul dat Ian niet uit zijn land komt, ik krijg geen vervangend reisdocument voor Ian en hij kan dus niet naar India reizen.

Na een aantal gesprekken met Ian krijg ik het vermoeden dat Ian uit Nepal komt en waarschijnlijk John Johnson heet. Ik maak opnieuw een afspraak, nu met de Nepalese ambassade.

Ian blijft echter volhouden dat hij uit India komt en niet John Johnson heet. Hij vertelt dit zo stellig dat de Nepalese consul hem gelooft en geen vervangend reisdocument geeft.

Ondertussen zijn we een aantal maanden verder na het eerste gesprek met John. Ik heb een gesprek geregeld met een zogenaamde taalanalist, zodat er een taalanalyse gemaakt kan worden. Het is nog steeds onduidelijk welke nationaliteit John heeft. John weigert dit gesprek te voeren. Na aandringen van mijn kant vindt het gesprek een maand later alsnog plaats. Uit de taalanalyse blijkt dat John inderdaad de taal spreekt van mensen uit Nepal. Ik ga opnieuw naar de ambassade voor een vervangend reisdocument. Nadat de consul wederom met John heeft gesproken en ik hierna een vervangend reisdocument ontvangen heb, boek ik meteen een vlucht voor John Johnson. John houdt zich echter niet

aan onze afspraak, dat als ik een vervangend reisdocument voor hem heb, hij zou vertrekken. Hij staat scheldend en tierend op Schiphol. Hierdoor is het niet verantwoord hem aan boord van het vliegtuig te laten gaan.

[Ik boek een andere vlucht begin 2009.](#)

Twee dagen voor vertrek vraagt John asiel aan en moet ik de vlucht opnieuw annuleren. John heeft namelijk het recht de beslissing op zijn aanvraag in Nederland af te wachten.

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (verder te noemen IND) beslist twee weken later dat John geen asiel krijgt en dus niet in Nederland mag blijven. Ik neem weer contact op met de consul en vraag om verlenging van het vervangende reisdocument.

Vlak voor de derde geboekte vlucht, in de zomer van 2009, hoor ik dat de advocaat van John medische informatie aan de ambassade heeft gegeven. Daarom besluit de ambassade het vervangende reisdocument niet te verlengen. Ik moet eerst bewijzen dat John gezond genoeg is om te vliegen. Ik laat John, natuurlijk met instemming van hem zelf, onderzoeken door een arts en stuur de brief met de conclusie van de arts, dat John fit genoeg is om te vliegen, naar de consul. Kennelijk heeft de advocaat, ondanks mijn brief, genoeg twijfel gezaaid. De ambassade weigert het reisdocument te verlengen en zo moet ook de derde vlucht geannuleerd worden.

Anderhalve maand later vraagt John Johnson een verblijfsvergunning aan omdat hij vindt dat zijn gezondheid hem niet toestaat terug te gaan naar Nepal. Hij wordt daarom opnieuw onderzocht door een arts. Zolang er geen beslissing op zijn aanvraag is, mag hij in Nederland blijven. Uitgerekend op dit moment verlengt de ambassade zijn vervangende reisdocument, waar ik dus geen gebruik van mag maken.

In de herfst van 2009 wordt de aanvraag voor de verblijfsvergunning afgewezen. Binnen een maand heb ik een vlucht geboekt. Het vervangende reisdocument is ondertussen verlopen. Voordat de ambassade dit document gaat verlengen, wil de consul weer weten of John gezond genoeg is om te vliegen. Ondanks dat ik meerdere keren bel met de ambassade krijg ik toch niet het vervangende reisdocument. Zoals eerder, heeft de advocaat van John ook nu met enige regelmaat contact met de ambassade. De ambassade twijfelt daarom opnieuw. Ik schrijf opnieuw een brief aan de consul om te zeggen dat John Johnson medisch goedgekeurd is door een arts. Dit betekent dat er geen medische bezwaren zijn voor zijn vertrek uit Nederland.

Uiteindelijk is de ambassade toch bereid een vervangend reisdocument af te geven, maar wil de consul vlak voor de vlucht nog even met John praten. In dit gesprek herhaalt John dat hij niet John Johnson is. Ineens heet hij John Smith die uit India komt. Om dit te bewijzen belt hij, naar eigen zeggen, zijn neef. De ambassade gaat hierdoor twijfelen en weigert het vervangende reisdocument af te geven, zodat ik de vlucht wederom moet annuleren.

Eind 2009 ga ik met John Smith naar de ambassade van India. Deze ambassade zegt weer dat John Smith niet bekend is en dus ook niet de Indiase nationaliteit kan hebben.

[Ik ben terug bij af.](#)

Met deze informatie ga ik wederom in gesprek met de consul van Nepal. De ambassade van Nepal heeft tenslotte al twee keer toegegeven dat John Johnson de Nepalese nationaliteit heeft. Na weer een medisch onderzoek, waaruit blijkt dat er geen medische bezwaren tegen zijn vertrek zijn, heb ik een paar maanden later nog steeds geen verlenging van het vervangende reisdocument. Om toch te zorgen dat John Johnson naar Nepal kan vliegen, besluiten mijn collega's en ik dat John Johnson kan reizen met een EU-document, in combinatie met de eerder door de ambassade afgegeven, maar verlopen, vervangende reisdocumenten.

Wanneer wij in Nepal aankomen, mag John het land niet in, waarna we weer samen terug naar Nederland vliegen. Er zit dan niets anders meer op dan tegen John te zeggen dat hij Nederland binnen twee dagen moet verlaten. Dit is erg vervelend, omdat ik niet in staat ben om te controleren of John Nederland echt verlaat.

Een paar maanden later blijkt dat John inderdaad illegaal in Nederland gebleven is. In het voorjaar van 2010 wordt hij aangehouden door de Vreemdelingenpolitie en in vreemdelingenbewaring gezet. Tien dagen na zijn nieuwe aanhouding heb ik weer een gesprek met John. Hij werkt niet mee en zegt dat hij niet weggaat. Na een gesprek tussen de minister van Justitie en de ambassadeur van Nepal gaat het ineens snel en geeft de ambassade een geldig vervangend reisdocument af.

[John Johnson is in de zomer van 2010, na een procedure van 2,5 jaar en heel veel gesprekken en bezoeken later, teruggegaan naar Nepal.](#)

Uitzetting veelpleger en ongewenste vreemdeling na 15 jaar

Na een vooronderzoek van bijna drie jaar door de Vreemdelingenpolitie en een lange periode van vreemdelingenbewaring onder het VRIS-regime, is een veelpleger van het eerste uur naar Egypte uitgezet. De man was sinds 1995 onrechtmatig in Nederland.

Charles Diamond komt in 1995 in Nederland aan en vraagt asiel aan. Zijn asielerzoek wordt afgewezen en Charles 'vertrekt'. In 1996 vraagt hij opnieuw asiel aan. Zijn aanvraag wordt opnieuw afgewezen en Charles 'vertrekt' weer.

In 2002 komt hij in aanraking met Justitie. Hij veroorzaakt veel onrust en overlast in de regio Den Haag. Hij maakt Den Haag namelijk al jarenlang met gewapende overvallen, diefstal, drugshandel en helingpraktijken onveilig. Charles blijkt dus al deze jaren illegaal in Nederland te zijn geweest. Omdat hij door de rechtbank veroordeeld wordt, moet Charles eerst zijn straf uitzitten, voordat ik zijn uitzetting kan organiseren.

Sinds 2005 heb ik met enige regelmaat een gesprek met Charles. Hij zit in vreemdelingenbewaring, omdat hij een lang strafblad heeft en is daardoor een ongewenst verklaarde vreemdeling. Elke keer als ik een stapje dichterbij kom en geregeld heb dat Charles Nederland kan verlaten, vraagt hij een verblijfsvergunning aan. Charles heeft het recht om de beslissing op deze aanvraag in Nederland af te wachten, waardoor ik dus niks kan doen.

Ik blijf wel met hem in gesprek. Charles Diamond vertelt mij dat hij uit Libië komt. Ik maak daarom een afspraak voor Charles en meld mij bij de Libische ambassade. De consul

zegt dat Charles geen Libiër is en ik krijg daarom geen vervangend reisdocument voor Charles. Ik moet verder spitten in de gegevens die ik van Charles heb om er achter te komen wie hij precies is en waar hij echt vandaan komt. Ik neem contact op met Interpol met de vraag of zij mee willen helpen zoeken naar Charles Diamond. Interpol is hiertoe bereid en start onderzoeken in tien Europese landen en vier Afrikaanse landen. Helaas hebben, na één jaar, alle onderzoeken van Interpol geen resultaat opgeleverd. Twee jaar later vindt de politie bij toeval een oude agenda van Charles. In deze agenda zit een brief uit 1996, die hij aan een oom geschreven heeft. Het adres dat op de brief staat is in Egypte.

Eindelijk een doorbraak

Ik kan nu gericht gaan zoeken en neem contact op met de Nederlandse ambassade in Egypte en vraag om hulp. Een medewerker van de ambassade gaat op pad en neemt een door mij opgestuurde foto van Charles Diamond mee en vindt de oom op het in de brief aangegeven adres. Bingo... de oom herkent Charles op de foto. Na het gesprek met de oom blijkt dat Charles ook een broer heeft, voor wie een paar jaar geleden een visum aangevraagd is. Als er een visum is aangevraagd, moet er ook een contactpersoon in Nederland zijn. Met deze informatie kan ik in Nederland verder zoeken.

8

ARCABO

In april, het jaar daarop, heeft de politie een gesprek met een contactpersoon in Nederland. De contactpersoon herkent de man op de foto van het visum als Charles Diamond. Dit is voor mij het bewijs om de Nederlandse ambassade in Egypte te vragen op zoek te gaan naar officiële papieren. In een volgend gesprek ontkent Charles dat hij familieleden heeft. Ook zegt hij dat hij niet kan schrijven, zodat hij zelf geen vervangend reisdocument kan aanvragen. Na flink zoeken vindt de oom in Egypte een geboorteakte van Charles. Ondertussen heeft de medewerker van de ambassade meer gesprekken met familieleden van Charles. Dankzij het opsporen van deze familieleden en de echte geboorteakte weet ik het zeker, Charles heeft inderdaad de Egyptische nationaliteit.

Ik ga samen met een collega van de politie met Charles in gesprek. Wij vertellen Charles dat zijn broer ons wil helpen met een DNA-onderzoek, zodat wij kunnen bewijzen dat Charles en de broer familie zijn. Ook dit maakt geen indruk op Charles. Hij houdt vol dat hij uit Libië komt.

Met alle bewijzen onder de arm ga ik met Charles naar de consul van Egypte in Nederland.

Een vervangend reisdocument afgeven lijkt nu een eitje...

De consul weigert echter, omdat Charles bij hoog en bij laag volhoudt dat hij niet uit Egypte komt. Mijn schriftelijke bewijzen tellen, vreemd genoeg, niet mee.

Aangezien ik zeker weet dat Charles uit Egypte komt, maar de ambassade niet wil meewerken aan het afgeven van een vervangend reisdocument, neem ik contact op met mijn collega's voor een gedwongen uitzetting. Charles is immers een crimineel die veel overlast veroorzaakt. Ik heb dus genoeg redenen om Charles gedwongen uit te zetten!

We besluiten Charles zonder geldig reisdocument terug te brengen naar Egypte. Om te voorkomen dat de autoriteiten bij aankomst in Egypte moeilijk gaan doen en Charles linea recta weer terugsturen naar Nederland, ga ik een paar dagen eerder. Ik voer gesprekken met mijn collega's van de Egyptische immigratiedienst en medewerkers op het vliegveld. Om te bewijzen dat Charles staatsburger is van Egypte heb ik de geboorteakte en de getuigenverklaringen meegenomen.

Als Charles een paar dagen later op het vliegveld aankomt, houdt hij bij hoog en bij laag vol dat hij uit Libië komt. Maar gelukkig is de medewerker van de immigratiedienst niet te vermurwen en concludeert al heel snel dat hij echt een landgenoot is.

Na een uitvoerige, langdurige en intensieve voorbereiding en samenwerking met de politie, de Koninklijke Marechaussee en de DT&V is de man in maart 2010 probleemloos uitgezet en geaccepteerd door de autoriteiten van zijn geboorteland Egypte.

De Westelijke Woestijn

In 2009 wordt het gezin Raapas met vijf kinderen op de Vrijheidsbeperkende Locatie (verder te noemen VBL) in Ter Apel geplaatst. Het gezin is al vanaf 2002 in Nederland. Na diverse asiel en reguliere procedures te hebben doorlopen, die niet hebben geleid tot een verblijfsstatus, belandden zij uiteindelijk op de VBL.

Sinds twee jaar zijn mijn collega's in gesprek met de familie Raapas en al die tijd claimen zij uit de Westelijke Woestijn te komen. De familie heeft ook een gesprek gehad met een taalanalist, die heeft vastgesteld dat de familie de taal spreekt zoals mensen uit Senegal.

Na een jaar praten is de familie eindelijk overtuigd dat ze Nederland echt moet verlaten, omdat ze geen toekomst in Nederland kunnen hebben. Om te laten zien dat ze echt weg willen, hebben ze het aanvraagformulier voor vervangende reisdocumenten ondertekend en is de aanvraagprocedure gestart bij de ambassade van Senegal. Verrassend is het daarom dat de advocaat van de familie mij vertelt dat het gezin bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (verder te noemen IND) een nieuwe aanvraag voor een verblijfsvergunning heeft ingediend, omdat ze in Nederland willen blijven. De moeder heeft suikerziekte.

Ook al hebben ze deze aanvraag ingediend, ik ga toch door met mijn werk. Ik maak een afspraak bij de Senegalese ambassade om met de familie de vervangende reisdocumenten aan te vragen. Eenmaal bij de consul aan het bureau zegt de familie dat ze echt niet uit Senegal komen, maar uit de Westelijke Woestijn. De consul gelooft de familie en geeft geen vervangende reisdocumenten af. De consul geeft mij bij afloop van het gesprek de tip om een afspraak te maken bij de ambassade van Gambia, omdat hij vermoedt dat ze daar misschien vandaan komen.

Dit betekent dat ik de familie moet overtuigen dat ze een nieuw aanvraagformulier moeten ondertekenen. Dit keer betreft het vervangende reisdocumenten voor Gambia. In maart zijn ze zover en kan ik daadwerkelijk een afspraak gaan maken met de Gambiaanse ambassade.

In mei voer ik twee gesprekken met de familie.

In deze gesprekken vertellen ze dat ze graag naar huis willen. Het is echter onmogelijk om aan de papieren te komen, omdat ze uit Senegal komen. Ik leg uit dat ze niet langer dan twaalf weken op de VBL mogen blijven en als ze dan nog niet weg zijn, de kans groot is dat ze worden overgeplaatst naar een Gezinslocatie (GL). Hierop besluit de familie contact op te nemen met de Internationale Organisatie voor Migratie (verder te noemen IOM) om te gaan werken aan hun vertrek uit Nederland. Ze hopen daarmee te voorkomen dat ze op straat terecht komen. Ze zijn zelf verantwoordelijk voor hun vertrek uit Nederland. Ze moeten dus aan mij bewijzen dat ze inderdaad alles doen om Nederland te kunnen verlaten, anders heb ik geen reden om ze nog langer op de VBL te laten wonen.

Ondertussen heb ik de aanvraagformulieren voor vervangende reisdocumenten opgestuurd naar de ambassade van Gambia. In juli gaan Ben Raapas en ik naar de consul voor een gesprek. De consul vertelt ons dat hij de aanvraag voor vervangende reisdocumenten in behandeling zal nemen. Hij zal contact met ons opnemen, zodra hij meer weet...

In oktober heeft de ambassade nog steeds niets van zich laten horen. Mijn collega's doen maandelijks navraag, maar krijgen geen antwoord.

De familie Raapas verblijft nu al 6 maanden op de VBL.

In de maand januari van het jaar daarop krijg ik plotseling een brief van de IND. De familie blijkt opnieuw een verblijfsvergunning aangevraagd te hebben, vanwege de suikerziekte van de moeder. De eerdere aanvraag was afgewezen. Omdat de familie behandeling van de aanvraag in Nederland mag afwachten, de ambassade van Gambia heeft immers nog niets laten weten, rest mij niets anders dan regelmatig met de familie in gesprek te gaan.

Tijdens deze gesprekken krijg ik steeds meer de indruk dat ze gewoon echt niet weg willen, ondanks hun eerdere toezeggingen. Bij elk gesprek dat ik met ze heb, vraag ik wat ze ondernomen hebben om te zorgen dat ze weg kunnen. De familie zegt me dat zij alle medewerking hebben verleend en dat ook bij IOM en VluchtelingenWerk Nederland (verder te noemen VWN) zijn geweest. Maar als puntje bij paaltje komt, hebben ze in de negen maanden dat ze nu op de VBL zijn, slechts één brief geschreven naar familie in Senegal, dus niet Gambia, met het verzoek identiteitsdocumenten voor hen te regelen.

Op de brief is nooit een antwoord gekomen.

In februari zit ik koffie te drinken met een collega. Mijn collega is getrouwd met een Senegalese. Ze vertelt mij dat haar man Lucas Louares in het winkelcentrum van Emmen is tegen gekomen. Lucas Louares woont ook op de VBL met zijn gezin. Ik heb regelmatig gesprekken met de familie Louares. Ook zij zeggen dat ze uit de Westelijke Woestijn komen, net als de familie Raapas.

Maar Lucas Louares vertelt de echtgenoot van mijn collega iets nieuws. Hij vertelt dat hij samen met zijn broer Ben Raapas vanuit Dakar in Senegal naar Nederland is gekomen. De echtgenoot vertelt mijn collega het verhaal van Lucas Louares, niet wetende dat zijn vrouw deze familie van haar werk kent.

Met deze nieuwe informatie heb ik beide gezinnen uitgenodigd voor een gesprek. Ik had op internet foto's van Dakar (een prachtige oude stad, die op de Werelderfgoedlijst van UNESCO staat) opgezocht, geprint en op tafel gelegd. De families ontkennen dat ze familie van elkaar zijn en dat zij voor het gemak aan derden vertellen dat zij uit Senegal komen. Niemand weet immers waar de Westelijke Woestijn ligt!

Ondertussen zit de familie Raapas al meer dan een jaar op de VBL. Daar moet een einde aan komen, dus breng ik alles in gereedheid om, zodra ik toestemming heb, de familie op straat te zetten. In een laatste ultieme poging vraag ik een collega of het mogelijk is nog een keer vervangende reisdocumenten aan te vragen bij de ambassade van Senegal. Van de Gambiase ambassade heb ik nog steeds niets gehoord.

Ook neem ik contact op met de advocaat van de DT&V. Ik denk namelijk dat ik de vader in vreemdelingenbewaring kan plaatsen, omdat er een aanvraag loopt bij twee ambassades. Daardoor heb ik zicht op uitzetting van de familie. De moeder en kinderen kunnen dan op de VBL blijven en de vader gaat naar een detentiecentrum. Ik hoop dat de vader in het detentiecentrum eindelijk echt gaat werken aan vertrek uit Nederland. Een week later heb ik het gezin uitgenodigd voor een vertrekgesprek en heb ik verteld dat ik de politie zal vragen om Ben Raapas in vreemdelingenbewaring te laten stellen. Als reactie krijg ik te horen dat ze opnieuw een asielaanvraag hebben gedaan bij de IND en dat ze in mei een afspraak hebben.

In april heb ik de vader, Ben Raapas, door de politie in bewaring laten stellen. De IND wijst ook het herhaalde asielverzoek van Ben af.

In mei vertrekt de moeder, Sandra Raapas, met haar kinderen van de VBL en heeft ze een afspraak met de IND. Tijdens de behandeling van haar aanvraag woont ze met de kinderen op het Aanmeldcentrum. Een aantal dagen later is ook deze aanvraag afgewezen.

Op 4 augustus word ik door een medewerker van IOM aangesproken met de mededeling dat Ben Raapas zowaar zelfstandig is vertrokken naar Senegal. In het detentiecentrum heeft hij inderdaad ingezien dat hij minder hoog van de toren moet blazen en heeft hij contact opgenomen met een vriend in Senegal. Deze vriend heeft identiteitsdocumenten voor hem kunnen regelen, waarmee Ben Raapas een reisdocument heeft gekregen.

Waar zijn echtgenote en kinderen zijn gebleven dat vertelt het verhaal niet, maar vermoedelijk zijn ze Ben Raapas achterna gegaan.

Zelfstandig of gedwongen

Jonas heeft een psychiatrisch verleden en slikt zware medicijnen. Drie maal per dag komt er een verpleegkundige naar de Vrijheidsbeperkende Locatie (verder te noemen VBL) om te zorgen dat hij de goede medicijnen op het juiste moment slikt. Om ervoor te zorgen dat Jonas goed verzorgd de reis naar zijn vaderland kan maken, moet ik zorgen dat er een verpleegkundige met hem meegaat en dat hij genoeg medicijnen voor de reis heeft. Ook moet voor Jonas medische opvang in Zimbabwe geregeld worden.

In januari heb ik een kennismakingsgesprek met Jonas Delhi. Jonas wil graag terug naar Zimbabwe, maar heeft geen reispapieren. Samen met Jonas vul ik het aanvraagformulier voor een vervangend reisdocument in. We hebben goede hoop dat we dit reisdocument snel zullen krijgen, omdat hij zelf graag terug wil.

Tijdens ons tweede gesprek proberen we samen met de tolk telefonisch contact op te nemen met de familie van Jonas in Zimbabwe. Hij heeft in zijn land van herkomst nog een vader, moeder en twee broers. Ik wil weten of zij voor Jonas kunnen zorgen als hij terug is in Zimbabwe. Een eerste poging telefonisch contact met de familie te krijgen mislukt. Daarna probeer ik het nog een keer. Een kind neemt op. Helaas begrijpen we elkaar niet en hang ik weer op. Met de tolk spreek ik af dat we het een paar dagen later nog eens zullen proberen.

Aan het einde van de maand hebben Jonas en ik een afspraak op de ambassade van Zimbabwe om de aanvraag voor een vervangend reisdocument toe te lichten. Drie dagen later, krijgen we te horen dat het vervangende reisdocument inderdaad wordt afgegeven. In dit reisdocument wordt wel een extra aantekening opgenomen, namelijk: 'Is deported by the host-country because of illegal presence.' Dat houdt in dat terugkeer met behulp van de Internationale Organisatie voor Migratie (verder te noemen IOM) geen optie meer is.

IOM mag namelijk alleen mensen helpen die vrijwillig teruggaan en het woordje 'deported' spreekt dat tegen.

Zoals afgesproken, hebben de tolk en ik begin maart weer een gesprek met Jonas en bellen weer naar Zimbabwe. We hebben geluk: één van de broers neemt de telefoon op en, nadat ik de situatie heb uitgelegd, zegt de broer dat de hele familie Jonas van het vliegveld wil ophalen en hem graag zal opvangen. Ze zijn erg blij dat ze hem binnenkort weer zullen zien.

Na dit prettige telefoongesprek neem ik contact op met mijn contactpersoon bij IOM. Ik wil graag weten of deze organisatie een mogelijkheid ziet om Jonas te helpen. Mijn contactpersoon van de IOM zegt dat zij misschien toch kunnen helpen, maar dat Jonas dan wel een verklaring moet ondertekenen dat hij het niet erg vindt dat in zijn vervangende reisdocument staat: 'Deported by the host-country because of illegal presence.' Ik maak voor Jonas de afspraak met IOM voor de volgende dag, zodat hij de verklaring kan tekenen.

Zes dagen later hoor ik van IOM dat zij toch niets voor Jonas kunnen doen, zolang de belastende aantekening in het vervangende reisdocument staat. Het woord 'deported' staat hulp van IOM namelijk toch in de weg.

Dit betekent dat ik de reis voor Jonas ga regelen.

Om de medische zorg goed te kunnen regelen, vraag ik advies van het Bureau Medische Advisering (verder te noemen BMA). Ik wil graag weten waar ik rekening mee moet houden in verband met de psychische problemen van Jonas. Ik dien een spoedaanvraag voor medisch advies in. De arts komt twee dagen later naar de VBL en een week later ligt het advies, over hoe Jonas het beste naar huis kan reizen, bij de post. In het advies van de arts staat dat, voordat Jonas naar Zimbabwe kan reizen, ik eerst een aantal zaken goed geregeld moet hebben.

Zo moet ik o.a. voorkomen dat Jonas tijdens de vlucht stress krijgt. Daarom moet een psychiatrisch verpleegkundige met hem meereizen.

Ook moeten de medicijnen mee. Bij aankomst in Zimbabwe moeten de medische gegevens van Jonas aan een Zimbabwaanse arts overgedragen worden, zodat Jonas ook in Zimbabwe onder behandeling van een arts kan blijven.

Ik heb nog slechts een week om alles in goede banen te leiden, want Jonas gaat vliegen. In allerijl neem ik contact op met alles en iedereen die mij kan helpen. De geneeskundige dienst bestelt voor drie maanden medicijnen en levert een medisch dossier aan voor de arts in Zimbabwe. Jonas en ik bellen nog een keer met zijn familie om te zeggen dat ze een psychiater moeten zoeken en een afspraak moeten maken voor begin april. Ik vraag zakgeld aan voor Jonas, zodat hij niet met lege handen in Zimbabwe aankomt en regel de medische begeleiding voor Jonas.

Drie dagen voor vertrek moeten de medische gegevens naar de luchtvaartmaatschappij gestuurd worden. Het vervangende reisdocument en de tickets moeten één dag van te voren klaar liggen bij de Koninklijke Marechaussee. De map met medische informatie voor de familie en arts mag niet vergeten worden.

Alles heb ik in gang gezet en iedereen is druk bezig om te zorgen dat Jonas naar huis kan. Als een donderslag bij heldere hemel annuleert de luchtvaartmaatschappij het ticket voor Jonas twee dagen voor vertrek. De luchtvaartmaatschappij heeft de medische informatie namelijk niet op tijd ontvangen.

Een paar uur later hoor ik van de Marechaussee dat we heel blij moeten zijn dat de vlucht is afgezegd. In het vervangende reisdocument staat namelijk dat Jonas op het vliegveld van Harare de grens van Zimbabwe moet overschrijden, terwijl wij een vlucht naar Bulawayo geboekt hadden.

Ik boek dus een nieuwe vlucht, nu naar Harare en vervolgens naar Bulawayo. Als alles goed gaat, vliegt Jonas met verpleging naar huis. Ik stuur opnieuw de formulieren met de medische informatie naar de luchtvaartmaatschappij en wacht in spanning af. Een dag later word ik door de luchtvaartmaatschappij gebeld, met een verzoek om meer informatie. Zodoende kan de luchtvaartmaatschappij verder met de voorbereidingen.

De ambassade wil een inreisvisum voor Harare afgeven voor maar één verpleger, terwijl ik het advies heb gekregen om Jonas door twee verplegers naar Bulawayo te laten begeleiden. Bovendien wil de ambassade van Zimbabwe dat Jonas zelf in Zimbabwe van Harare naar Bulawayo reist en dus niet door ons begeleid mag worden. Ik besluit de vlucht van 30 maart te annuleren, omdat ik geen visa voor de twee meevliegende verplegers krijg. Ik wil namelijk niet dat Jonas alleen moet reizen van Harare naar Bulawayo.

Ook moet ik ervoor zorgen dat de familie van Jonas op het vliegveld van Harare is om Jonas op te halen en naar Bulawayo te brengen. Bulawayo ligt ongeveer 400 kilometer van Harare, dus moet ik regelen dat zijn familie naar het vliegveld wordt gebracht. Daarom bellen we nog een

aantal keren met de familie van Jonas en spreken af met de familie dat ik ze tijdens de vlucht op de hoogte houd, zodat ze op het juiste moment naar Harare kunnen vertrekken.

Verder moeten ze een nieuwe afspraak met een psychiater maken, zodat Jonas in Zimbabwe weer snel psychische hulp krijgt.

We mikken nu op april om te vertrekken. De vlucht wordt geboekt. Het vervangende reisdocument wordt naar de ambassade gestuurd om te laten verlengen. Ik overleg met de verplegers, samen besluiten we dat het beter is als zij hun eigen visum aanvragen voor Zimbabwe.

De vlucht gaat door!

De verplegers hebben Jonas 's avonds op het vliegveld in Harare naar zijn familie gebracht. De voorraad medicijnen voor drie maanden, het medische paspoort van Jonas en een instructie hoe Jonas verder medisch moet worden begeleid, opgesteld in Shana, hebben ze aan zijn broer gegeven.

Een aantal dagen later kreeg ik het bericht dat Jonas bij thuiskomst voorgesteld is aan drie dames, waarvan hij er met eentje gaat trouwen. Een mooi bericht!

We willen wel terug, maar we kunnen niet

De heer en mevrouw Khan verblijven sinds 2001 in Nederland. In Nederland is Nicole Khan bevallen van een zoontje Marco. Roy Khan komt uit Myanmar en Nicole Khan komt uit Laos. Ze zijn in Laos getrouwd, maar het is niet duidelijk welke nationaliteit het zoontje bij de geboorte heeft gekregen.

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (verder te noemen IND) heeft het asielerzoek van de familie Khan afgewezen. Ze moeten Nederland verlaten. Ik heb het dossier doorgelezen en maak een afspraak met de familie om alles te bespreken.

Tijdens het gesprek blijkt dat Roy en Nicole goed over hun toekomst hebben nagedacht. Ze willen Nederland verlaten en werken mee aan hun vertrek uit Nederland. Ze hebben al contact opgenomen met de ambassades van Myanmar en Laos om vervangende reisdocumenten aan te vragen. Daarnaast zijn ze in gesprek met de Internationale Organisatie voor Migratie (verder te noemen IOM) om hulp te krijgen met het organiseren van hun reis.

De aanvraag voor vervangende reisdocumenten zijn ongeveer een jaar geleden bij de ambassades ingediend. Roy en Nicole hebben nog niets gehoord. Ik vertel Roy en Nicole, dat ik met mijn collega's ga bespreken wat we voor hen kunnen doen.

Na een paar weken krijg ik in ieder geval bericht van de ambassade van Myanmar.

De ambassade gaat uitzoeken of Roy Khan inderdaad uit Myanmar komt. Als de ambassade de nationaliteit van Roy bevestigt dan kunnen Roy en zijn zoon Marco vervangende reisdocumenten krijgen. De eerste secretaris van de ambassade

van Myanmar geeft aan dat het verkrijgen van reis- en verblijfsdocumenten voor Nicole Khan problematisch is, omdat ze de Laotiaanse nationaliteit heeft.

Als na het onderzoek vervangende reisdocumenten aan Roy worden afgegeven, zou Nicole met een visum naar Myanmar kunnen reizen en daar een verblijfsvergunning aanvragen. Ze moet wel een reisdocument hebben van haar eigen land.

Maar er is een addertje.

De ambassade van Myanmar denkt dat legitimiteit van het religieus gemengde huwelijk tussen Nicole en Roy problemen zal geven bij het aanvragen van een verblijfsvergunning voor Nicole in Myanmar. Een gemengd huwelijk wordt sociaal niet geaccepteerd en de zoon uit dit huwelijk zal gezien worden als een illegaal kind.

Van de ambassade van Laos hoor ik al een hele tijd niets. De aanvraag blijkt na veel heen en weer bellen niet meer te vinden te zijn.

Voor Nicole kan ik opnieuw een aanvraag indienen voor vervangende reisdocumenten bij de ambassade van Laos. De consul moet deze aanvraag dan opsturen naar Laos voor onderzoek. Dit gaat lang duren en de uitkomst is ongewis. Ik besluit om dit niet te doen.

Na al mijn gesprekken met de familie Khan, hun onuitputtelijke wil om Nederland te verlaten en het passieve gedrag van een ambassade, besluit ik het over een andere boeg te gooien.

Ik bel met mijn afdelingsmanager en leg hem de situatie uit. Samen zijn we van mening dat we moeten bekijken of we alsnog een verblijfsvergunning voor de familie Khan kunnen krijgen.

We spreken af dat ik een speciale nota 'buiten schuld' ga schrijven.

Iedereen is het erover eens dat de familie er alles aan doet om Nederland te verlaten, maar het echt niet lukt om gezamenlijk naar één en hetzelfde land te vertrekken.

We kunnen de familie Khan niet langer in onzekerheid laten zitten. Het ligt tenslotte niet aan hen dat het niet lukt!

Ik stuur mijn nota naar de IND. Ook zij zien de ernst van de situatie in en nemen mijn advies over en er komt vrij snel een verblijfsvergunning voor de familie Khan.

[De familie Khan woont nog steeds in Nederland.](#)

Ik schrijf een
speciale nota
'buiten schuld'

Ju Pack is ziek en wil graag naar huis

In 1998 is Ju Pack Nederland binnengekomen. Tot 2008 is hij illegaal in Nederland. Hij verdient zijn geld door zwart te werken in een Aziatisch restaurant in Groningen. In het begin van 2008 gaat in de Aziatische gemeenschap het gerucht rond dat er een eenmalig generaal pardon afgekondigd zou worden voor asielzoekers. Het gevolg is dat in zeer korte tijd honderden Aziatische vreemdelingen zich in AC Ter Apel melden voor een asielverzoek. Met touringcars tegelijk komen zij aan.

Sinds twee jaar hebben mijn collega's en ik verschillende gesprekken met Ju Pack. Ondanks dat wij hem vertellen dat hij niet in Nederland mag blijven, onderneemt hij niets om weg te gaan. Ik heb de aanvraagformulieren voor een vervangend reisdocument ingevuld en opgestuurd naar de ambassade, maar nog geen antwoord gekregen.

In maart heb ik weer een gesprek met Ju, helaas zonder resultaat, hij wil niet weg uit Nederland.

Later op deze dag hoor ik via via dat Ju met pijnklachten naar de huisarts is gegaan. De huisarts vertrouwt het niet en laat hem met spoed opnemen in het ziekenhuis. Na diverse onderzoeken en testen komt de dokter tot de conclusie dat Ju zeer ernstig ziek is en meteen geopereerd moet worden. Hij heeft een gezwel in zijn hoofd met meerdere uitzaaiingen.

Na zijn operatie wordt Ju Pack opgenomen in een verpleeghuis. Omdat hij moet herstellen van de operatie kan hij voorlopig niet uit Nederland weg. Eind mei neem ik contact op om te vragen hoe het met hem gaat. Van het verpleeghuis krijg ik te horen dat hij waarschijnlijk niet lang meer te leven heeft. Ik ga op bezoek bij Ju. Hij geeft aan dat hij heel graag naar huis wil om daar zijn laatste dagen door te brengen.

Ik neem contact op met mijn contactpersoon bij de Internationale Organisatie voor Migratie (verder te noemen IOM). Ondanks dat Ju zegt dat hij graag naar huis wil, geeft hij mij niet alle informatie die ik nodig heb. Ju is namelijk heel bang dat zijn zoon er achter komt dat hij zo ziek is. Omdat ik niet alle informatie heb, kan IOM mij op korte termijn niet helpen.

IOM en ik bespreken welke andere weg we moeten bewandelen, om Ju Pack naar huis te laten gaan. Ik bel met een collega en samen bespreken we hoe we hem kunnen helpen.

Wij denken dat vliegen via Beijing, gevolgd door een binnenlandse vlucht naar Shanghai het beste is voor Ju. Omdat Ju een kopie van zijn familieboekje heeft met daarin alle informatie van zijn familie, heb ik geen vervangend reisdocument nodig.

Op mijn eerste aanvraag bij de ambassade heb ik nog geen antwoord gekregen.

Met alleen het familieboekje kan Ju via Beijing naar Shanghai vliegen. De vlucht wordt door mijn collega geboekt. Om diverse positieve ontwikkelingen in de contacten met het consulaat niet te schaden, dit mede in verband met andere lopende zaken, besluit ik toch maar om opnieuw een

vervangend reisdocument aan te vragen. Omdat de vlucht al geboekt is vraag ik om een spoedafhandeling van de aanvraag. Kort daarna heeft Ju telefonisch contact met een medewerker van het consulaat. De medewerker stelt hem een aantal vragen om er zeker van te zijn dat hij ziek is.

Een half uur voordat Ju Pack in juni wordt opgehaald om naar Schiphol te gaan, wordt ineens de vlucht geannuleerd. Als ik navraag doe over het waarom blijkt dat de consul niet wil dat Ju teruggaat. Ik bel met het consulaat maar krijg niemand aan de lijn. Diezelfde middag vertelt de consul mij dat hij een afspraak heeft gemaakt met Ju Pack voor de volgende dag. Ik vraag Ju of hij weet dat hij deze afspraak heeft. Ju zegt dat hij niet gebeld is, maar dat hij het niet erg vindt om de volgende dag naar Den Haag te gaan.

Zo gezegd, zo gedaan. Hij vertrekt de volgende dag met de trein naar Den Haag om met de consul te praten.

De consul belt mij een paar dagen later op en vertelt dat Ju Pack heeft gezegd dat hij volledig genezen is verklaard en dat de consul daarom geen reden ziet om Ju toe te staan naar huis te reizen.

Het gevolg is dat Ju geen vervangende reisdocumenten krijgt.

Ik ben nogal verrast door de mededeling dat Ju genezen is en neem contact op met zijn arts. De arts ontkent dat Ju Pack genezen zou zijn. Hij benadrukt nogmaals dat Ju ongeneeslijk ziek is en dat hij aan de gevolgen van zijn ziekte zal overlijden. De arts legt uit dat door de bestralingen in juni de belangrijkste tumor kleiner is geworden en daarmee de levensverwachting van Ju toegenomen is. Door deze mededeling is Ju gaan denken dat hij beter is. De arts vult nog aan dat Ju verschillende uitzaaiingen heeft die niet kunnen worden behandeld. Ik ga naar Ju en leg hem uit wat de arts mij heeft verteld. Hij belt direct met de consul om de verwarring uit te leggen en toestemming te vragen om naar huis te mogen gaan.

De consul gelooft Ju Pack echter niet meer en zegt dat hij geen vervangende reisdocumenten kan afgeven. Ju is nu druk bezig om alsnog via IOM terug te keren naar huis en heeft hen alle informatie gegeven die zij nodig hebben.

Tot op dit moment is Ju nog steeds in Nederland, ook al wil hij zelf heel graag naar huis.

Zo gezegd,
zo gedaan

Thuis zijn werkt positief op de geestelijke gesteldheid

Gedragdeskundigen omschrijven Mohammed als buitengewoon gevaarlijk, zeer gestoord en onvoorspelbaar agressief naar personeel of mede-gevangenen. Mohammed heeft een ernstige persoonlijkheidsstoornis en borderline. Deze combinatie resulteert in een vergaand gebrek aan achting voor en schending van de rechten van anderen. Bovendien heeft hij veel moeite met intermenselijke relaties en is hij erg impulsief (borderline kant). Bij Mohammed loert altijd het gevaar voor onverwacht, agressief gedrag, een stoornis die nauwelijks met medicijnen te behandelen valt.

Sinds 1997 zit Mohammed in de gevangenis. Hij is meerdere keren veroordeeld en heeft een strafblad voor delicten als doodslag, moord en zware mishandeling van personeel. Hij verblijft op de psychiatrische afdeling, omdat hij zichzelf verwondt en zich zeer agressief naar anderen gedraagt. Vanwege zijn geestelijke gesteldheid, voor zijn eigen veiligheid en gezondheid en voor de orde en veiligheid binnen de afdeling van de gevangenis, zit Mohammed regelmatig in een isoleercel. Zijn bewegingsvrijheid is beperkt door boeien. Ook draagt hij een helm ter bescherming van zijn hoofd.

Tien jaar later, in 2007, heeft Mohammed zijn straf uitgezeten. Maar omdat hij altijd illegaal in Nederland is geweest en bovendien ongewenst vreemdeling is, komt hij direct in vreemdelingenbewaring.

In maart krijg ik zijn dossier op mijn bureau. De politie heeft in het dossier een verlopen paspoort van Mohammed gevonden. De aanvraag voor vervangende reisdocumenten is al opgestuurd naar het consulaat.

Ik maak een afspraak en ga met Mohammed praten over de manier waarop ik hem kan helpen

naar huis terug te gaan. Hij geeft duidelijk aan dat hij niet van plan is terug te gaan. Hij zegt dat hij dan in dienst moet. Ik vertel hem dat de dienstplicht is afgeschaft en dat hij daar niet bang voor hoeft te zijn. Mohammed luistert geïnteresseerd en vertelt dat hij als 17 jarige illegaal naar Nederland gekomen is en sindsdien in diverse gevangnissen heeft gezeten. Wij praten ongeveer een uur met elkaar als Mohammed als donderslag bij heldere hemel een 'andere persoonlijkheid' aanneemt.

'Out of the blue' vertelt Mohammed totaal andere dingen, waar hij het nooit eerder over gehad heeft. Zo zou hij onder meer betrokken zijn geweest bij de aanslagen in Amerika in 2001, getrouwd zou zijn met Beyoncé en hij naar Amerika zou willen verhuizen. In hetzelfde gesprek vertelt hij ook dat hij wel naar Spanje of Saudi-Arabië wil, want hij was eerder getrouwd met de dochters van de koningen van deze landen.

Ik luister en realiseer me dat door zijn persoonlijkheidsstoornis het erg moeilijk wordt om hem te laten terugkeren naar huis. Desondanks vertel ik Mohammed dat hij toch niet in Nederland mag blijven. Dit is voor Mohammed de spreekwoordelijke druppel. Hij gaat volledig door het lint.

FOR THE BENEFIT OF ALL

IOM International Organization for Migration

Hij begint te schelden en te dreigen. Een geluk voor mij is dat hij handboeien om heeft en er genoeg collega's van de Dienst Justitiële Inrichtingen aanwezig zijn.

Als ik weer op kantoor ben en rustig over het heftige gesprek heb kunnen nadenken, bel ik met een collega die gespecialiseerd is in medische zaken. Samen besluiten we dat ik een aanvraag indien voor een medisch advies over hoe wij Mohammed op de beste manier terug naar huis kunnen brengen.

Een paar dagen later ontvang ik het advies van het Bureau Medische Advisering. Zij geven aan dat Mohammed naar huis kan, maar dat hij daar moet worden ondergebracht in een psychiatrisch ziekenhuis. In het advies geven ze twee namen van ziekenhuizen waar Mohammed opgenomen kan worden. Ik bel met het ministerie van Buitenlandse Zaken, zodat zij kunnen nagaan of er plaats is in de genoemde ziekenhuizen. Helaas kan Buitenlandse Zaken mij niet helpen.

Ik neem vervolgens contact op met een psychiater in Nederland die op de hoogte is van de situatie in het thuisland van Mohammed. Hij weet mij te vertellen dat als ik bel met de ziekenhuizen ze altijd zullen zeggen dat er plaats is, maar dat het risico heel groot is dat je bij aankomst toch te horen krijgt dat er geen plek is. De psychiater geeft aan dat als ik Mohammed in een ziekenhuis wil op laten nemen, ik contact met zijn familie moet opnemen. Mohammed weigert echter informatie over zijn familie te geven.

Ik begin aan een interessant en intensief traject om contacten te leggen en de reis voor Mohammed te regelen. Zo neem ik contact op met zijn familie, reis ik naar Marokko om een geschikt ziekenhuis te vinden en voer ik gesprekken met de ambassade voor vervangende reisdocumenten. Daarnaast stem ik met de politie, de gevangenis, het ministerie van Buitenlandse Zaken en collega's af welke route en vervoermiddel het handigste is, vliegtuig, boot of auto?

Uiteindelijk vliegen Mohammed, collega's van de Koninklijke Marechaussee, een arts en ik samen met Mohammed een aantal maanden later naar Al Hoceima. Na aankomst begeleiden wij Mohammed naar het ziekenhuis. Gelukkig wordt hij zonder problemen opgenomen. Ik spreek nog even met de behandelende arts en overhandig hem het medisch dossier van Mohammed en een grote voorraad medicijnen.

De volgende ochtend, voordat ik naar Nederland terugvlieg, bel ik met de arts om te vragen hoe het met Mohammed gaat. De arts vertelt mij dat het buitengewoon goed met hem gaat. Hij heeft 's avonds meteen zijn vader, oom en zus op bezoek gehad. De familie heeft de arts verteld dat zij Mohammed verder zullen helpen.

Dit heeft een zeer positief effect op Mohammed, want de volgende dag al konden de handboeien en de helm af. Enkele weken later is Mohammed zo goed hersteld dat hij weer thuis woont.

Dit heeft
een positief
effect op
Mohammed

Verklarende woordenlijst

Artikel 64

Wanneer het, gelet op de gezondheidstoestand van de vreemdeling of van één van zijn gezinsleden, niet verantwoord is om te reizen, kan er beroep worden gedaan op artikel 64 Vw 2000. Artikel 64 Vw 2000 verbiedt de uitzetting zolang het medisch gezien onverantwoord is om te reizen.

Asielaanvraag/-verzoek

Een aanvraag voor een verblijfsvergunning van een vreemdeling die vindt dat hij voor bescherming, zoals bedoeld in het Vluchtelingenverdrag, in Nederland in aanmerking komt.

Asielprocedure

Een geformaliseerde aaneenschakeling van handelingen en activiteiten die moeten worden verricht voor het afhandelen van een asielaanvraag.

Asielzoeker

Een vreemdeling die om uiteenlopende redenen zijn land heeft verlaten om in een ander land asiel aan te vragen. De Immigratie- en Naturalisatiedienst onderzoekt of de asielzoeker voor bescherming in Nederland in aanmerking komt, bijvoorbeeld omdat hij vluchteling is, in zijn eigen land het risico loopt om onmenselijk behandeld te worden of niet terug kan vanwege de algehele onveilige situatie in zijn land. Zie ook Immigratie- en Naturalisatiedienst en Aanmeldcentrum.

Asielzoekerscentrum (Azc)

Een asielzoekerscentrum is een opvanglocatie dat dient voor de opvang van asielzoekers. In een Azc verblijven asielzoekers die in procedure zijn voordat zij rechtmatig verwijderbaar zijn dan wel nadat zij een verblijfsvergunning hebben gekregen en wachten op zelfstandige huisvesting.

Buitenschuld criterium

Indien een vreemdeling van mening is dat hij buiten zijn schuld niet kan terugkeren naar zijn land van herkomst, kan hij hiertoe een aanvraag regulier indienen bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst. Voor de toetsing van buitenschuld kan de Immigratie- en Naturalisatiedienst advies opvragen bij de DT&V. Indien de DT&V regievoerder van mening is dat een persoon buiten zijn schuld niet kan terugkeren naar zijn land van herkomst, is het mogelijk om een ambtshalve toets in het kader van buitenschuld uit te voeren.

Casemanagement

Casemanagement is een wijze van werken waarbij de vreemdeling individueel en intensief begeleid wordt door verschillende, met elkaar samenwerkende ketenpartners. Door middel van casemanagement wordt maatwerk geleverd.

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)

Het COA is in opdracht van het ministerie van Justitie en Veiligheid verantwoordelijk voor de opvang van asielzoekers. Tot het moment dat besloten is over hun asielaanvraag, worden asielzoekers gehuisvest in een van de opvanglocaties van het COA. Het COA valt onder verantwoordelijkheid van de minister voor Justitie en Veiligheid. Als een vreemdeling niet tot Nederland wordt toegelaten, beëindigt het Centraal Orgaan opvang asielzoekers de (opvang) voorzieningen.

Meer informatie is te vinden op: www.coa.nl.

Consul / Ambassadeur

Gevolmachtigd vertegenwoordiger van een vreemde regering in Nederland.

Detentiecentrum (DC)

Hier verblijven ingesloten vreemdelingen van wie uitzetting op korte termijn nog niet mogelijk is. Vreemdelingen verblijven in een Detentiecentrum op basis van een vrijheidsontnemende maatregel.

DT&V

De Dienst Terugkeer en Vertrek.

EU-document

In voorkomende gevallen kan het vertrek uit Nederland plaatsvinden met behulp van een EU-document. Dit is een vervangend Europees reisdocument dat alleen maar gebruikt kan worden voor het vervoer van de vreemdeling en wordt afgegeven door de Nederlandse overheid. Het document is dus geen bewijs van de nationaliteit van de vreemdeling. Het EU-document kan worden gebruikt bij terugkeer naar het land van herkomst, maar in voorkomende gevallen ook bij de terugkeer naar een ander land. Tevens kan het document worden gebruikt als ondersteunend reisdocument bij overdracht naar andere Europese landen.

Fit to fly

Onder bepaalde omstandigheden, bijvoorbeeld omdat de vreemdeling dat aangeeft, kan er aanleiding zijn om kort voor het vertrek van een vreemdeling een medische toets uit te laten voeren om te beoordelen of de vreemdeling medisch gezien kan reizen. Als er aanwijzingen zijn dat medische omstandigheden de uitzetting van een vreemdeling mogelijk in de weg staan, dan schakelt de DT&V een arts in met het verzoek om de vreemdeling te onderzoeken en te beoordelen of hij medisch gezien kan reizen. Indien de vreemdeling kan reizen, wordt hij 'fit-to-fly' verklaard.

Gezinslocatie (GL)

Kinderen onder de 18 jaar behouden ook na afwijzing van de asielaanvraag recht op onderdak. Uitgeprocedeerde gezinnen met minderjarige

kinderen worden daarom na de wettelijke vertrektermijn overgeplaatst naar een gezinslocatie. Voor volwassenen gelden vrijheidsbeperkende maatregelen. De begeleiding op deze locaties is gericht op vertrek uit Nederland. Vanaf het moment dat het kind meerderjarig is, is er geen recht meer op onderdak.

Herkomstland (land van herkomst)

Het land waar iemand oorspronkelijk vandaan komt.

In bewaringstelling (IBS)

De vreemdeling wordt in bewaring gesteld ter fine van verwijdering als er geen andere alternatieven bestaan. Deze vrijheidsontnemende maatregel ex art. 59 Vw 2000 is rechtmatig als er zicht op uitzetting is. Daarnaast moet er voldoende voortvarend aan de verwijdering gewerkt worden, aangezien de belangen van de vreemdeling op zijn recht op vrijheid zwaarder moeten wegen dan de belangen van de staat om deze maatregel op te leggen. De in bewaringstelling wordt opgeheven op last van de rechtbank door de Hulpofficier van Justitie bij de DT&V of als gevolg van uitzetting.

Illegale vreemdeling

Een vreemdeling die zonder toestemming van de Nederlandse overheid in Nederland verblijft.

Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

De Immigratie- en Naturalisatiedienst behandelt alle aanvragen van vreemdelingen die in Nederland willen verblijven of die Nederlander willen worden. Ook op medische aanvragen en beroepen op artikel 64 Vw 2000 beslist de Immigratie- en Naturalisatiedienst. De Immigratie- en Naturalisatiedienst draagt vreemdelingen over aan de DT&V, als die een eerste negatieve beschikking op hun asielaanvraag hebben gehad. De DT&V ontvangt daarvoor een overdrachtsdossier van de Immigratie- en Naturalisatiedienst.

De DT&V adviseert de Immigratie- en Naturalisatiedienst bij beslissingen in het kader van buitenschuld en schrijnendheid. Meer informatie is te vinden op: www.ind.nl.

Internationale Organisatie voor Migratie (IOM)

Sinds de oprichting in 1951 is IOM uitgegroeid tot een wereldwijde, onafhankelijke organisatie op het gebied van migratie. In Nederland ondersteunt de Internationale Organisatie voor Migratie migranten die zelfstandig willen terugkeren met herintegratie in hun land van herkomst. Migranten kunnen via de Internationale Organisatie voor Migratie gebruik maken van diverse financiële regelingen wanneer zij zelfstandig Nederland verlaten, of wanneer zij toestemming hebben gekregen om zich in een ander land te vestigen. IOM regelt ook de overkomst van uitgenodigde vluchtelingen die zich in Nederland mogen vestigen en van familieleden die mogen overkomen in het kader van gezinshereniging. Als derde activiteit verzorgt IOM tijdelijke uitzending van hoger opgeleide migranten naar landen van herkomst om hun kennis en ervaring ter beschikking te stellen van lokale organisaties. Meer informatie is te vinden op: www.iom-nederland.nl.

Koninklijke Marechaussee (KMar)

Bij de handhaving van de vreemdelingenwetgeving krijgt de Koninklijke Marechaussee te maken met de eerste opvang van asielzoekers die direct aan de grens asiel aanvragen, brengt illegale vreemdelingen en vreemdelingen aan van wie de toegang tot Nederland is geweigerd in het kader van grensbewaking. De Koninklijke Marechaussee verricht identiteitsonderzoek, draagt zorg voor het overdrachtsdossier aan de DT&V en voert het feitelijke vertrek van de vreemdeling uit en zorgt voor de overdracht van uit te zetten vreemdelingen aan buitenlandse autoriteiten. Meer informatie is te vinden op: www.defensie.nl/marechaussee.

Ongewenst verklaarde vreemdeling (OVR)

Een vreemdeling die wegens contra-indicaties door een beschikking van de IND tot een ongewenst vreemdeling is verklaard. Deze vreemdelingen hebben géén rechtmatig verblijf en geen recht op opvang in Nederland, ongeacht eventuele lopende procedures.

Persoonsgebonden aanpak (PGA)

Is een werkwijze tussen de DT&V en de politie waarvoor de politie een persoonsgerichte aanpak voor de vreemdeling (maatwerk) hanteert. Het betreft hier onrechtmatig in Nederland verblijvende personen, die gezien hun aard en gedrag een gevaar vormen voor de openbare of lokale orde of veiligheid.

Politie

De politie brengt illegale vreemdelingen aan in het kader van binnenlands toezicht op vreemdelingen, verricht identiteitsonderzoek en draagt zorg voor een overdrachtsdossier aan de DT&V. Meer informatie is te vinden op: www.politie.nl.

Presentatie in persoon

Een presentatie in persoon is een interview met een vertegenwoordiger van de autoriteiten van het land en de vreemdeling, waarvan deze zegt de nationaliteit te bezitten of waarvan de DT&V vermoedt dat de vreemdeling die nationaliteit bezit. Met een persoonlijke presentatie wordt gestreefd de identiteit en nationaliteit vast te stellen om de terugkeer van de vreemdeling mogelijk te maken.

Taalanalyse

Analyse van taalkenmerken zoals die door de vreemdeling wordt gesproken, die als ondersteuning kan dienen bij het onderzoek naar nationaliteit/identiteit van de vreemdeling. Deze analyse kan ook worden gebruikt tijdens de vertrekgesprekken die met de vreemdeling worden gevoerd.

Uitgeprocedeerde vreemdeling

Een vreemdeling van wie het verzoek tot verblijf definitief en onherroepelijk is afgewezen.

Uitzetting

De vreemdeling wordt onder begeleiding van de Koninklijke Marechaussee overgebracht naar zijn land van herkomst of naar een ander land waar zijn toelating is gewaarborgd. Als de vreemdeling het Nederlandse grondgebied i.c. het Nederlandse luchtruim dan wel territoriale wateren, feitelijk heeft verlaten, is de uitzetting feitelijk volbracht.

Vertrekgesprek

Het vertrekgesprek dient ervoor de vreemdeling zodanig te informeren dat hij in staat is zijn vertrek te gaan organiseren en ook het zoveel mogelijk wegnemen van weerstand en het zoeken naar oplossingen voor individuele vertrekbelemmeringen.

Vertrekplicht

Wanneer het een vreemdeling niet (langer) is toegestaan in Nederland te verblijven, moet hij Nederland zelfstandig verlaten. Doet hij dat niet, dan kan hij verplicht worden uitgezet.

Vervangend reisdocument (laissez passer of LP)

Document waarmee een vreemdeling van zijn autoriteiten toestemming krijgt om zijn eigen land binnen te treden. Het dient als een tijdelijke vervanging van een paspoort en is alleen bestemd voor het binnenreizen van zijn eigen land. Als een vreemdeling geen paspoort heeft, dan kan hij een laissez passer aanvragen bij zijn ambassade in Nederland.

Verwijderbare vreemdeling

Illegale en vreemdelingen van wie de aanvraag voor een verblijfsstatus is afgewezen of van wie de verblijfsstatus is ingetrokken dan wel niet is verlengd en die geen procedure hebben lopen die in Nederland mag worden afgewacht, en waarbij de

termijn is verstreken waarbinnen de vreemdeling is aangezegd het land te verlaten.

VluchtelingenWerk Nederland (VWN)

De medewerkers van VluchtelingenWerk geven de vreemdeling voorlichting en wonen gesprekken bij. Dit doen zij om de vreemdeling bij te staan en om zicht te houden op de uitvoeringspraktijk van instanties die betrokken zijn bij de behandeling van het asielverzoek. Medewerkers van VluchtelingenWerk beantwoorden allerlei vragen en geven vreemdelingen advies over bijvoorbeeld migratie naar een ander land, terugkeer, elementen van schrijnendheid en buitenschuld. Meer informatie is te vinden op: www.vluchtelingenwerk.nl.

Vreemdelingenbewaring

Het tijdelijk vasthouden van een vreemdeling in een detentiecentrum, is een maatregel die onder andere kan worden genomen om een uitzetting te realiseren.

Vreemdelingenwet 2000 (Vw 2000)

De Vreemdelingenwet 2000 is de wettelijke basis voor de regelgeving rond het toelaten, het toezicht op, het uitzetten van vreemdelingen en de grensbewaking.

Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL)

Als een vreemdeling volgens de Nederlandse wet geen recht heeft op opvang in een Asielzoekerscentrum, een opvangvoorziening van de gemeente of hij kan (nog) niet in vreemdelingenbewaring worden geplaatst, dan wordt de vreemdeling overgeplaatst naar de Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL). De vreemdeling verblijft maximaal twaalf weken in de VBL, waar verder aan de terugkeer wordt gewerkt.

Vreemdeling in de Strafketen (VRIS)

VRIS vreemdelingen zijn vreemdelingen die door de rechter veroordeeld zijn voor strafbare feiten.

De zaken van deze vreemdelingen vallen onder de verantwoordelijkheid van een specifieke afdeling. VRIS is ook het samenwerkingsverband tussen ketenpartners met betrekking tot bovengenoemde vreemdelingen. Hiermee wordt beoogd dat tijdig de verblijfsbeëindiging plaatsvindt en tijdig de noodzakelijke stappen worden ondernomen om de uitzetting te realiseren.

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Dienst Terugkeer en Vertrek
Postbus 164
2501 CD Den Haag
www.dtenv.nl

Januari 2018 | 108155